

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний медичний університет
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕЙРОНАУК

ЗБІРНИК ТЕЗ

Всеукраїнської конференції молодих вчених та студентів

Харків, 2017

УДК 616.89

A43 Актуальні питання нейронаук: Збірник тез Всеукраїнської конференції молодих вчених та студентів (Харків 26 квітня 2017 р.) / Міністерство освіти і науки України, Харківський національний медичний університет – Харків: – 2017. – 95 с.

За редакцією професора В.М. ЛІСОВОГО

Відповідальний за випуск професор Г.М. Кожина

Друкується за рішенням вченої ради Харківського національного медичного університету (протокол № 3 від 23 березня 2017 р.)

Відповідальність за якість та достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

Зеленська К.О., Красковська Т.Ю.
ОСНОВНІ ЛАНКИ РОЗВИТКУ АУТОДЕСТРУКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ

**Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології,
Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна**

Науковий керівник: д.мед.н., проф. Кожина Г.М.

Актуальність. Матеріали ВООЗ та інші дані літератури свідчать про значне зростання рівня аутоагресивної поведінки в останні десятиліття у всіх розвинених країнах світу. За прогнозами ВООЗ подібна тенденція до збільшення кількості самогубств збережеться і в майбутньому: на 2020 року приблизно 1,53 млн. людей на планеті покінчать із собою і ще більша кількість зроблять спробу самогубства. Це становить в середньому одну смерть кожні 20 секунд і здійснені суїцидальні спроби - кожні 2 секунди. Тенденція до збільшення рівня суїцидів спостерігається також і в Україні, щорічно в нашій країні добровільно йдуть з життя 14,5 тис. осіб, відповідно до шкали оцінки рівня частоти самогубств ВООЗ Україна належить до числа країн з високим рівнем суїцидів. Причиною 70% всіх скоєних самогубств є депресивні розлади. У середньому ризик самогубства серед людей з депресією в 20 разів вище, ніж у загальній популяції населення. У зв'язку з цим питання комплексного дослідження механізмів суїцидогенезу при депресіях з урахуванням основних чинників формування суїцидальної поведінки набувають особливої актуальності і вимагають детальної розробки.

Метою нашого дослідження було вивчення основних маркерів суїцидального ризику в осіб молодого віку з депресивними розладами.

Матеріали та методи. На базі Харківської обласної клінічної психіатричної лікарні №3 з дотриманням принципів біоетики і деонтології протягом 2012 - 2014 рр. було проведено комплексне обстеження 147 хворих на депресивні розлади молодого віку. Основну групу склали 96 хворих з ознаками суїцидальної поведінки, контрольну - 51 хворий без ознак суїцидальної поведінки, групу порівняння склали 30 осіб без психічних порушень і ознак суїцидальної поведінки. Нами були використані такі методи: клініко - психопатологічний, клініко - анамнестичний, психодіагностичний з використанням шкали Гамільтона, для оцінки депресії (HDRS) (Hamilton, 1967), шкали Монтгомери - Асберга (MADRS) для оцінки депресії (Montgomery SA, Asberg M., 1979), лікарняної (або госпітальної) шкала тривоги і депресії (HARDS) (Zigmond AS, Snaith RP, 1983), спосіб визначення суїцидального ризику (Патент України на винахід №40454А від 16.07.2001. Заявка № 2001021010 від 13.02.2001), спосіб оцінки самосвідомості смерті (Патент України на винахід № 40453А від 16.07.2001. Заявка № 2001021008 від 13.02.2001), шкала для оцінки задоволення Снейта-Гамільтона (SHAPS).

Результати. Як показали результати дослідження у обстежених хворих відзначалося перевищення нормативних показників рівня суїцидального ризику (28,5 бала - чоловіки і 20,5 - балів жінки), а також низькі результати методики самосвідомості смерті (чоловіки - 21,1 бала, жінки - 21,6 балів), що може бути проявом схильності до вчинення аутодеструктивних дій та самогубства.

Високий рівень ангедонії був виявлений у 68% обстежених, що свідчить про неможливість отримувати задоволення від життя.

Для хворих депресивними розладами з суїцидальною поведінкою характерні важкий депресивний (72,7% обстежених) і тривожний (67,9%) епізод за шкалою Гамільтона, великий депресивний епізод (68,9%) за шкалою Монтгомері-Айсберга, клінічні прояви тривоги і депресії (72,5%) по Госпітальній шкалі тривоги і депресії.

Висновки. Маркерами суїцидального ризику для хворих на депресивні розлади молодого віку є високий рівень суїцидального ризику, низький рівень самосвідомості смерті, високий рівень ангедонії, клінічні прояви тривоги і депресії по госпітальній шкалі, важка тривога і депресія за шкалою Гамільтона, великий депресивний епізод за шкалою Монтгомері - Айсберга. На підставі отриманих в ході роботи даних була розроблена і апробована програма диференційованої профілактики суїцидальної поведінки у хворих на депресивні розладами молодого віку. В основу програми покладені принципи комплексності, системності, етапності та диференційованого підходу до психопрофілактичних заходів.